

NEMZETI FEJLESZTÉSI ÉS GAZDASÁGI MINISZTERIUM
ÜZLETI KÖRNYEZET FŐOSZTÁLY

Szám: NFGM/1159/A/2010.
Előirat: NFGM/9537/2009.
Hiv. szám: 17.519-2/2009.
E.a.: dr. Mátyók Éva (T.: 475-3459)

Rozgonyi Attila úr részére
polgármester

Tiszavasvári
Városháza tér 4.
4440

Tisztelt Polgármester Úr!

A Varga István miniszter úr részére megküldött, Tiszavasvári Város Önkormányzata Képviselő-testületének a vállalkozókat érintő érdekvédelmi kezdeményezésekről szóló 131/2009. (VI. 18.) számú határozatát – mint arról a 2009. október 6-án kelt levelemben tájékoztattam – megküldtem az érintett minisztériumok részére, és kértém a javaslatok megvalósulása érdekében szükséges intézkedésüket, valamint a megtett intézkedésekről, illetve álláspontjukról való tájékoztatásukat.

Megkeresésemre az érintett minisztériumok a következőkről tájékoztattak.

- Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (a továbbiakban: IRM) tájékoztatása szerint a javaslat sem az IRM, sem az annak alárendelt szervek feladat- és hatáskörét nem érinti.
A javaslatok elsősorban a jogalkalmazás során felmerülő problémák megoldására vonatkoznak, ezért a jogszabályok módosítására irányuló kezdeményezéssel a szakmai és törvényességi felügyeleti jogkört ellátó szerveket, továbbá a hatóságok, és általuk végrehajtott jogszabályhelyek összefoglalását tartalmazó segédanyag szükségességét felvető javaslattal az adott szervezetet felügyelő szaktárcát, illetve a jogalkalmazó szerv legfőbb központi szervét szükséges megkeresni.
- A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: FVM) levelében foglaltak szerint az FVM feladatkörébe tartozó szabályozás, így az élelmiszerláncról és a hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, már a javaslatnak megfelelően tartalmazza azon rendelkezést, amely szerint

amennyiben a jogsértő állapot megszüntetése érdekében a törvény alapján alkalmazható legalacsonyabb összegű bírság kiszabása is szükségtelen, bírságolás helyett az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv figyelmeztetésben részesítheti az eljárás alá vont személyt.

A fentiek mellett az FVM javaslatára írta elő a Kormány, annak valamennyi tagja számára, hogy az irányításuk alá tartozó államigazgatási hatóságok mérlegelési jogkörükben az első alkalommal előforduló kis súlyú, az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot, a közlekedés biztonságát, vagy a közteherviselési kötelezettség teljesítését közvetlenül nem veszélyeztető szabályszegések esetén ne bírságot szabjanak ki, hanem segítsék az adott személyt, vagy szervezetet magatartásának a jogszabályokkal való összhangba hozásában.

E kormánydöntés végrehajtása érdekében alkotta meg az FVM a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter irányítása alatt álló központi államigazgatási szervek hatáskörébe tartozó közigazgatási hatósági eljárásokban a bírságok kiszabása tekintetében fennálló mérlegelési jogkör gyakorlásának elveiről szóló 3/2009. (FVÉ 4.) FVM utasítást, amelynek rendelkezése szerint az FVM felügyelete alatt álló központi államigazgatási szervek közigazgatási hatósági eljárásaiban, amennyiben jogszabály, vagy kötelezően alkalmazandó közösségi jogi norma a bírság kiszabhatósága tekintetében mérlegelési lehetőséget biztosít, eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában bírság kiszabására nem kerülhet sor, ha a jogsértés első alkalommal fordult elő, illetve ha az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot, a közlekedés biztonságát vagy a közteherviselési kötelezettségek teljesítését közvetlenül nem veszélyezteti, továbbá ha a jogsértő állapot megszüntetése érdekében a törvény szerint alkalmazható legalacsonyabb összegű bírság kiszabása is szükségtelen.

- Az Egészségügyi Minisztérium (a továbbiakban: EüM) tájékoztatása értelmében az EüM felügyelete alatt álló hatóságoknak, így az ÁNTSZ-nek, az OEP-nek, az OGYI-nak, a bírságok kiszabásakor minden esetben figyelembe kell vennie a cselekmény súlyát, az emberi egészségre gyakorolt veszélyességét, az érintettek körét, az elkövető személyi körülményeit, a jogsértő állapot időtartamát, illetve az első alkalommal vagy ismétlődően történő jogsértés tényét.

A fentiek alapján az EüM szakmai álláspontja szerint megállapítható, hogy az egészségügyi ágazatban a hatályos jogszabályok alapján történő bírságkiszabási gyakorlat figyelemmel van a fokozatosság elvére, továbbá a szankciók a szabályszegés súlyához mérten, arányosan, és differenciáltan kerülnek kiszabásra.

- Az Önkormányzati Minisztérium (a továbbiakban: ÖM) levelében foglaltak szerint a katasztrófavédelem területén a katasztrófavédelmi szervek ellenőrzési és bírságolási tevékenységére a bírságolás fokozatosságára vonatkozó kormánydöntésnek megfelelően olyan belső intézkedés került kiadásra, amelynek eredményeként a bírság kiszabására csak súlyos szabálytalanság esetén kerülhet sor, egyéb esetben a hatóság a szabálysértőt figyelmeztetésben részesíti, illetve utólagosan ellenőrzi.

A turisztikai területen a turizmusért felelős miniszter feladat- és hatáskörébe tartozó jogszabályok megalkotására és módosítására a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban:

Ket.), továbbá a piaci és nem piaci szereplők adminisztratív terheinek csökkentésére, valamint az eljárások egyszerűsítésére és gyorsítására irányuló kormányzati programról szóló 1058/2008. Korm. határozatra figyelemmel került sor.

Az ÖM szakmai véleménye szerint az ügyfélbarát ügyintézésre a Ket. alapelvei, valamint az egyre több hatóságnál bevezetett minőségbiztosítási szabályozás nyújthatnak garanciát, a kezdeményezésben hiányolt segédanyagok továbbá az egyes hatóságoknál, a szaktárcáknál, és az önkormányzatoknál is igen nagy számban elérhetőek.

Az ÖM álláspontja szerint a vállalkozások ideális környezetben történő működésének biztosításában nagyobb szerepet kell vállalniuk az érdekvédelmi szervezeteknek és a gazdasági kamaráknak, amelyek alkalmasak lehetnek arra, hogy a vállalkozókat érintő problémákat összegyűjtsék, illetve tájékoztatásuk érdekében fórumokat szervezzenek.

- A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (a továbbiakban: KvVM) tájékoztatása szerint a KvVM számos, a hatósági eljárások egyszerűsítését, gyorsítását, a bürokratikus adminisztrációs terhek csökkentését eredményező jogszabály módosítást hajtott, és hajtt végre.

A KvVM felügyelete alá tartozó környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek nagy hangsúlyt fektetnek az ügyfelek megfelelő tájékoztatására, a jogértelmezést kérő megkeresések minél rövidebb időn belüli megválaszolására. A környezetvédelmi hatóságok a hatáskörükbe tartozó ügyek intézéséről az interneten elektronikus tájékoztatót tesznek közzé, továbbá a területi szerveknél Zöld-Pont irodák hálózata működik, amelyek biztosítják a környezeti információkhoz való szabad hozzáférést, az egyablakos, ügyfélközpontú hatósági ügyintézés, és az ügyfelek személyes úton, vagy telefonon történő tájékoztatását.

A környezetvédelmi hatóságok felügyeleti, ellenőrzési tevékenységük során minden esetben a hatályos jogszabályok előírásai alapján járnak el, és a jogalkalmazás során figyelembe veszik az adott ügy egyedi sajátosságait, továbbá, amennyiben jogszabály lehetőséget biztosít a mérlegelésre, a jogsértés súlyához, módjához, illetve körülményeihez mérten szabják ki a bírságot.

- A Pénzügyminisztérium (a továbbiakban: PM) tájékoztatása értelmében a felügyelete alá tartozó állami adóhatóság (a továbbiakban: APEH) a jogszabályok és azok változásainak könnyebb megismerhetősége, betartása érdekében az elmúlt években egyre nagyobb hangsúlyt fektet az adózók tájékoztatására, az ügyfélközpontú ügyintézési rendszer működtetésére.

Az APEH szankcionálási gyakorlatának kialakítása során az eljárás átláthatóságának biztosítása, a szubjektív elemek kizárása, és az adózók jogkövető magatartásra történő ösztönzése kiemelkedő szerepet játszik.

Az adóbírság alkalmazására csak teljes egészében, az adózó javára szolgáló tények, bizonyítékokra kiterjedően is feltárt, és kétséget kizáróan bizonyított tényállás alapján kerülhet sor.

Emellett kivételes méltánylást érdemlő körülmény, és az adózótól az adott helyzetben elvárható körültekintés bizonyítotttsága esetén lehetőség van az adóbírság mérséklésére, illetve kiszabásának mellőzésére is.

A fokozatosság az APEH bírságolási gyakorlatának egyik alapvető elve, ezt bizonyítja, hogy a mulasztási bírság kiszabását megelőzően az APEH felszólítást küld az első mulasztók részére azokban az esetekben, amelyeknél a felszólítás alapján a hiányosság pótolható. A hatóságnak a mulasztási bírság kiszabásánál is mérlegelnie kell továbbá az eset összes körülményét, ideértve a mulasztás súlyát, gyakoriságát, a mulasztó magatartását, majd e mérlegelést követően a mulasztás súlyához igazodó bírságot kell kiszabnia.

A PM felügyelete alatt működő Vám- és Pénzügyőrség (a továbbiakban: VPOP) a megkeresés alapján megvizsgálta a Tiszavasvár és annak körzetében 2009. január 1. és szeptember 30. között lefolytatott ellenőrzéseit. A VPOP tájékoztatása szerint a vizsgált időszakban 100 esetben hajtottak végre ellenőrzést, amelyből 22 esetben került sor bírság kiszabására, és két esetben a bírság összege 50 %-val mérséklésre került. A Tiszavasváron és vonzáskörzetében 2009-ben lefolytatott ellenőrzésekkel kapcsolatosan panasz, illetve észrevétel a VPOP-hoz nem érkezett.

Az ügyfelek tájékoztatására a VPOP kiemelt figyelmet fordít. Ennek keretében az interneten elérhető www.vam.gov.hu oldalon szakterületenkénti bontásban találhatóak meg az információk, tájékoztatók. Emellett a VPOP a jelentősebb változásokról, az állampolgárok széles körét érintő új jogszabályokról, jogszabályváltozásokról az írott és az elektronikus sajtó útján, továbbá szakmai konferenciákon, valamint egy-egy témakört felölelő kiadványaiban is tájékoztatja az ügyfeleket.

- A Szociális és Munkaügyi Minisztérium (a továbbiakban: SzMM) levelében foglaltak szerint a jogszabályi környezet, a bírságolás fokozatosságára irányuló kormányzati célkitűzés, valamint az SzMM felügyelete alá tartozó hatóságok bírságolási gyakorlata megfelel a megküldött javaslatban foglaltaknak.

Az SzMM felügyelete alá tartozó fogyasztóvédelmi és munkaügyi hatóság a bírságolás fokozatosságának elvére figyelemmel jár el. A munkavédelem területén ugyanakkor számos olyan, életet, testi épséget, vagyonbiztonságot fenyegető súlyos jogsértés fordulhat elő, amelyeknél nincs lehetőség a fokozatosság elvének érvényesítésére tekintettel arra, hogy ezen jogsértések esetében a fenti érdekek védelme céljából a munkavédelmi hatóság számára törvény teszi kötelezővé a bírság kiszabását.

A SzMM tájékoztatása szerint folyamatban van az aláírása a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság eljárása során alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló normatív utasításnak, amely szabályozza a hatóság szankcionálási gyakorlata során követendő elveket, a szankcionálás során alkalmazandó mérlegelési szempontokat.

A SzMM levelében ismertette továbbá, hogy a Kormány és a kereskedelmi szövetségek által 2008. október 2-án aláírt megállapodásban rögzítettek szerint a kereskedelmi szövetségek vállalták, hogy tréningek, tanfolyamok szervezésével segítik a fogyasztóvédelmi tárgyú joganyag munkavállalókkal történő megismertetését.

Kidolgozás alatt van továbbá a Magyar Fogyasztóvédelmi Charta, amely külön vállalkásként tartalmazza a vállalkozások képzésének, jogszabályismeretének elősegítését.

A fentiek mellett a fogyasztóvédelmi civil szervezetek és a vállalkozói érdekképviselői szervek alaptevékenységük körében foglalkoznak oktatási, képzési, tájékoztatási tevékenységgel, így amennyiben a vállalkozások ismeretanyaga nem elégséges, a szakmai szervezetek hatékonyságát lenne szükséges tovább növelni.

Az érintett minisztériumok fentiekben ismertetett tájékoztatása mellett felhívom szíves figyelmét arra, hogy a megkeresésében jelzett, a bírságot fokozatosságára irányuló kezdeményezésében foglaltak a Ket. 2010. január 1. napján hatályba lépett 94. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésével lehetővé váltak.

A Ket. új szabályozása értelmében ha a hatóság az ellenőrzés eredményeként megállapítja, hogy az ügyfél a jogszabályban, illetve hatósági határozatban foglalt előírásokat megsértette, és a jogsértő állapot a jogellenes magatartás megszüntetésével vagy a jogszerű állapot helyreállításával újabb hatósági eljárás lefolytatása nélkül orvosolható, a hatóságnak elsőként fel kell hívja az ügyfél figyelmét a jogszabálysértésre, és legalább tizenöt munkanapos határidő megállapításával, valamint a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel köteleznie kell annak megszüntetésére.

A hatóság csak azt követően indíthatja meg hivatalból a hatáskörébe tartozó eljárást, és alkalmazhat egyéb szankciókat, amennyiben a felhívásban meghatározott határidő eredménytelenül telt el, vagy a felhívás alkalmazása kizárt.

A Ket. 94. §-ának (1) bekezdésében rögzített lehetőségtől a hatóságok kizárólag a Ket. 94. §-a (2) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint, miniszteri rendeletben meghatározott, az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot, a közlekedés biztonságát, a környezet vagy a természet állapotának fenntarthatóságát, közteherviselési kötelezettség teljesítését vagy harmadik személy alapvető jogát közvetlenül veszélyeztető esetekben térhetnek el.

Köszönöm, hogy javaslatának megküldésével segítette munkánkat. Amennyiben a jövőben valamely hatóság eljárásával kapcsolatosan konkrét ügyben merül fel probléma, javaslom az adott hatóság felettes szervének, illetve a hatóság felügyeletét ellátó minisztérium közvetlen megkeresését.

Budapest, 2010. január 26.

Üdvözléssel:

Czágler Péter
főosztályvezető

